

אותו מטומאת מת, די"ל שרבינא באמת ס"ל דר"י פליגי גם ארישא, א"נ י"ל דרבינא ס"ל דיש לחלק בין חשש מיתה לחשש טומאת מת, דאף דחשש ר' יהודה למיתה, מ"מ לא חשש שימות מת אצל הכה"ג דוקא ויטמא הכה"ג מטומאת מת. אמנם רבא לא ס"ל כרבינא בזה וע"כ מתרץ תירוץ אחר וכנ"ל.

ועיי"ש עוד מה שהביא שכל הקושיא הוא רק לפי תירוץ השני של התוס' לעיל (ד ע"א ד"ה הזאה), ומה שתירץ על קושיא זו אביו הנודע ביהודה זצ"ל עפי"ד התוס' לקמן (ח ע"א) ד"ה אי סבר, עיי"ש.

★★

בגמ': רב נחמן אמר היתר היא בציבור ולא מהדרין וכו'.

בשו"ת אגרות משה או"ח (ח"ד סי' ד) כתב, על מה שרוצה שם השואל לחדש דאם אחד רוצה לילך לאיזה מקום לדבר מצוה ויודע שודאי יחלה שם ויצטרך לרפואה ע"י אמירה לנכרי יהי' מותר לילך, כיון דבמקום חולי וצער לא גזרו, וע"ז אומר הגאון ר' משה ז"ל דלכאורה לא מסתבר לומר כן, דאף שלא גזרו במקום חולי, זהו רק כשאיכא החולי, אבל לא בדליכא החולי, והא פשוט בגמ' כאן לר"נ הסובר טומאה הותרה בצבור אף ללישנא בתרא דהותרה לגמרי אף כשאיכא באותו בית אב גם טהורין, מ"מ יהי' אסור ליטמא לכתחילה ולהקריב בטומאה, ולכן אינו רוצה להתיר לחולה ברגליו שהגוי יביא הקביים למקום שכשיבא שם החולה יצטער בהליכתו עכ"ד.

★★

תוד"ה אמר רב תחליפא בא"ד איכא למימר נהי דפסח כיון דאתי בכנופיא חשיב כקרבן ציבור ודוחה את השבת ואת הטומאה מ"מ כיון דלאו כל ישראל מיתו חד פסח בשותפות כו' מהדרין אטהורין לכולי עלמא כו'.

השער המלך (הל' ביאת מקדש פ"ד הי"ד) השאגת ארי' (סי' לח, וחזר ושנה דבריו כאן בגבורת ארי) והנודע ביהודה (מהדו"ת או"ח סי' פו) מתנבאים בסגנון אחד להקשות על דברי התוס' מהא דאיתא בסנהדרין (יב ע"ב) רבי יהודה אומר מעברין את השנה מפני הטומאה כו' אלמא אית ליי

וכמש"כ התוס' (ח:), ואין שליטה לשום מזיק במקום קדוש, וכמו שהביא שם סימוכין לזה.

★★

בגמ': ועד שאתה מפרישו מטומאת ביתו הפרישהו מטומאת המת, אמר רב תחליפא וכו' משמיה דרבא זאת אומרת טומאת המת הותרה היא בציבור, רבינא אמר וכו' טומאת המת לא שכיחא טומאת ביתו שכיחא.

בשו"ת נודע ביהודה (מהדו"ת או"ח סי' קטז) הביא קושית הגאון ר' אשר אב"ד דק"ק ואלרשטיין זצ"ל, שהקשה איך רבא יתרץ את הברייתא לעיל (ד ע"א) דאיתא בזאת יבא אהרן אל המקדש וכו' מכאן אמרו ז' ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כה"ג מביתו וכו', וגם שם קשה מדוע מפרישין אותו מביתו ולא מטומאת מת, אבל שם לא יכולים לתרץ דטומאה הותרה היא בציבור, כי הלא בברייתא שם איתא דמזין על הכה"ג כל שבעה, ולקמן (ח ע"א) איתא דלמ"ד טומאה הותרה היא בציבור אין צריך להזות על הכה"ג כלל.

ותירין לו הגאון ר' שמואל בנו של הנודע ביהודה זצ"ל, דודאי גם רבא סובר תירוצו של רבינא שיש לחלק בין טומאת מת לטומאת ביתו, דודאי רבא לא פליגי על הא דמיתה לא שכיח, וכן בכהן השורף את הפרה גם קתני מפרישין כה"ג מביתו, ושם שייך לומר טומאה הותרה בציבור, וא"כ שפיר על הברייתא יתרץ רבא תירוצו של רבינא, אלא רק על המשנה לא הי' יכול לתרץ רבא כתירוצו של רבינא, משום דבסוכה (כד ע"א) מקשה הגמרא על ר' יהודה דלא חייש למיתה ממתני' דחשש ר' יהודה למיתה וס"ל דאף אשה אחרת מתקינין לו, ומתרץ ר"ה בריה דר"י דמעלה עשו בכפרה, ופירש"י דביוה"כ עשו מעלה וחששו מה שלא חיישינן בעלמא, ולפי"ז יקשה לר' יהודה דחייש ביוהכ"פ למיתה אמאי לא מפרשינן מטומאת מת, ור' יהודה ודאי לא פליגי על רישא דמתני' דקתני מפרישין אותו מביתו, וע"כ לא הי' יכול רבא לתרץ על המשנה כתירוצו של רבינא, דקושית הגמרא היתה גם לר' יהודה וכנ"ל, וע"כ לר' יהודה תירץ דטומאה הותרה היא בציבור.

וכתב דאין להקשות על רבינא קושיא זו, דמה יענה על ר' יהודה דחייש למיתה גבי יוהכ"פ אמאי לא מפרישין